

Наталія ЦВАР

Казковий Дубосвіт

**Збірка казок морально-етичного спрямування
для читання дітям дошкільного
та молодшого шкільного віку**

**Київ
Видавництво Ліра-К
2022**

ЗМІСТ

ВІД АВТОРА	3
ЖУК-ОЛЕНЬ	4
ЛІСОВА ПРИГОДА.....	11
МУРАШИНА АРМІЯ	16
ПРИГОДИ СОНЕЧКА-ЖУЧКА	25
ЯК ЗВІРЯТА ОЗЕРО РЯТУВАЛИ.....	36
ЯК ЗВІРЯТА ВЕДМЕДЯ ВИЗВОЛЯЛИ	44
У ДИТЯЧОМУ САДКУ	51
КІТ ЛАСУН	58
ЗАЙЧИКОВА ЛІНЬ	68
БАРАНЦЕВІ МАНДРИ	78
МОВА СОЛОВ'ІНА	88
КАЗКА ПРО ЧЕРЕПАХУ	95
НАЙКРАЩИЙ ОДЯГ	104
СИНИЧЧИНА НАУКА.....	110
МЕТЕЛИКИ	120
СПОРТИВНА ПЕРЕМОГА	127
ЖАБЕНЯ І ЩУКА	136
ЛИС ХИТРИС.....	140
СОРОКА ДЕТЕКТИВ	147
СТРАХОПУДИЩЕ	153
ЯК КУСАКА СТАВ ДРУЗЯКА	162

ВІД АВТОРА

Читання казок – одне з найулюбленіших занять малюків. Завдяки читанню діти пізнають світ, вчать мислити, уявляти, фантазувати, аналізувати, робити висновки. Казка допомагає встановити межу між добром та злом, хорошими та поганими вчинками, допомагає розвивати мову, емоції, найкращі морально-етичні якості дітей.

Слухаючи казку діти поринають у світ головного героя, уявно переживають з ним всі події та пригоди, вчать оцінювати поведінку, правильно діяти, співпереживати та вірити у перемогу добра. Дитина завжди уявляє себе позитивним героєм, тому з допомогою казки можна корегувати її поведінку, долати негативні прояви, сприяти розвитку позитивних якостей особистості.

Казка вчить дітей діяти у різних життєвих ситуаціях, але робить це не нав'язливо, непомітно, даючи можливість самостійно пережити і осмислити ситуацію. Сприяє цьому і віршована форма написання, адже римовані рядки зацікавлюють дітей, легко сприймаються, а часто і швидко запам'ятовуються.

У цій збірці можна знайти казки різноманітної тематики, вони допомагають прищеплювати любов до рідного краю, мови, вчать бути чесними, щирими, відповідальними, добрими, формують вміння товаришувати, приходити на допомогу, боротися з лінощами, неквапливістю, заздрістю.

Бажаю, щоб мої казки принесли вам задоволення, добрий настрій, позитивний заряд та щире усмішку.

ЖУК-ОЛЕНЬ

Жук-олень наставив роги,
Лізе гордо край дороги.
Все довкола оглядає,
За порядком наглядає:
Чи у лісі чисто всюди,
Чи не шкодять в лісі люди,
А чи мирно всі живуть,
Чи природу бережуть?
Тут із-за куща густого
Вийшов сірий вовк до нього:
– Утікай звідсіль мерщій,
Я у лісі головний!
Я великий, сильний, дужий,
Маю спритні лапи пружні,
Гострі зуби, гострий нюх,
А в додачу добрий слух!
Підійшов жучок швиденько,
Відповів йому тихенько:
– Не кричи, а зачекай,
Сильний ти, то і нехай.
Я тут лісом походжаю,
За порядком наглядаю.
Мої сильні чорні роги
Нададуть всім допомоги.
– Що ти можеш, ти малий, –
Каже вовк, – а я швидкий.
Ось дивись! – Та як помчить,
Курява з-під ніг летить.
Та за мить уже звалився...
Вовк за камінь зачепився,
Що лежав серед дороги,
Оббивав звірятам ноги.
– Моя лапа, у-у-у, болить,
У-у-у, мені допоможіть!
Жук знайшов поміж квіток
Подорожника листок:

– Ось цілющий лист, тримай
Та до лапи прикладай.
Лапу він тобі врятує,
Швидко рану залікує.
Ну, а сам наставив роги,
Вперся в камінь край дороги,
Розхитав його у боки
Та й скотив у рів глибокий.
Стало соромно вовчиську,
Опустив він очі низько
І сказав: – Спасибі, друже,
Хоч малий ти, але дужий.
В поміч йти стараєшся
Та не вихваляєшся.
Йому каже Жук-олень:
– Ти добро роби щодень
І даремно не хвалися,
А корисним бути вчися.
Жук наставив знову роги
Та й поліз уздовж дороги.
То суху відгорне гілку,
То полле зів'ялу квітку.
Бачить, яблунька стоїть,
Дзвінко хтось на ній пищить.
Поспішив жук навпростець,
Дивиться – це горобець.
Пташенятко ще маленьке,
Жовтороте і гарненьке,
Все в пушку і не літає,
Із гніздечка виглядає
Та сміється із жучка:
– Ой, комашечка яка!
Вся блискуча, ще й рогата,
А які смішні крилята!
Мов шкарлупа від горіха,
Ха-ха-ха, ну просто втіха.
На таких не полетиш,
У повітрі не помчиш.
Глянь на крила, що у мене,

Тут є пір'я світле, темне.
Скоро я навчусь літати.
Буду всіх переганяти.
Мої крильця роздивися!
...І з гнізда униз звалився.
Горобець в траві високій
Розпрямляє крильця в боки,
Ними з усіх сил тріпоче,
У гніздо злетіти хоче.
З ляку утягнув він шию:
– Я літати ще не вмію...
Підійшов жучок швиденько
І сказав йому тихенько:
– Ти не бійсь мене, малюче,
Роги в мене не колочі.
Ти мені на спину лізь,
Підніму тебе у вись.
Горобець на спину сів,
Жук у гору полетів
І за мить сів на краечку
Гороб'ячого гніздечка.
Пташка дякує сердечно
Та поводитьсь вже гречно:
– Прошу, ти пробач мене,
Крила міцні у тебе.
Я не буду вже хвальком,
Буду добрим всім дружком.
Каже жук: – Це добре дуже,
Чемним треба бути, друже.
Поважати старших вчися
Та ніколи не дражнися.
Жук наставив знову роги,
Полетів на край дороги.
По травичці походжає,
Всім навкруг допомагає.
Чує – шум, пішов на нього,
Біля дуба став старого
У якому, у дуплі,
Живуть бджоли-трударі.

Дивиться, оса смугаста
Хоче мед солодкий вкрасти.
Хід в дупло гризе вузький,
Щоб забрати мед смачний.
Доки бджіл нема, спішить
І від злості аж дзижчить.
– Стій, – гукає Жук-олень.
– Це грабіж у білий день!
Відійди і не займай,
Сама їжу добувай.
Зиркнула оса на нього:
– Не боюся я нікого!
Дуж-ж-же вж-ж-жалю, відійди,
Навіть не підходь сюди!
Роги жук наставив сміло:
– Забирайся, поки ціла!
Та оса не відступає,
Гостре жало витягає
Та дзижчить: – Жу-жу, жу-жу,
Хто сильніший, покаж-ж-жу!
Підійшов жучок тихенько,
Рогами штовхнув легенько...
Оса цього не чекала,
Лапами доверху впала.
Закрутилася, мов дзиґа,
Ніжками кумедно дрига
Та дзижчить уже тихіше:
– Підніми мене скоріше.
Я робити так не буду,
Корм сама собі добуду.
Жук подав їй лапку сміло,
Обтрусив від сміття й пилу,
Ну, а потім каже їй:
– Брати ти чуже не смій.
Слабших ти не ображай,
Краще їм допомагай.
Хочеш, будемо дружити,
Навкруги разом ходити.

Захищатимем малих,
Будемо мирити всіх.
– Я не зла, узагалі.
Ой, як соромно мені.
За довіру я гордж-ж-уся,
В добрих справах пригодж-ж-уся, –
Радісно дзижчить оса.
– Завтра, лиш зійде роса,
Стану я тобі в нагоді
В нашім спільному поході!

В лісі, відтепер щодень,
Ходить славний Жук-олень.
Та не сам, а із осою –
Помічницею малою,
Разом дружно походжають,
За порядком наглядають.
Чемних всіх у ліс пускають,
А нечемних проганяють.

ЛІСОВА ПРИГОДА

Весна прийшла, все розцвітає,
Надворі тепленький деньок.
Схотілось хлопчикам гуляти –
Вони побігли у лісок.

Татусь і мама говорили:
– Ніколи в ліс самі не йдіть,
Там легко із стежини збитись
І в темних хащах заблудить.
Та не послухали їх діти,
Раніше в ліс уже ходили,
Хоча із мамою і татом,
Та ні разочку не блудили.

Весною в лісі дуже тихо:
Пташки висиджують пташат,
А в норах, дуплах всі тварини
Піклуються про дитинчат.
Та в мить одну усе змінилось,
Принишк аж в листі вітерець,
Бо з страшним галасом і криком
Побігли хлопці навпростець.
Хвилюючись за дитинчат,
Звірята в нори всі забились,
А серед крон густих дерев
Птахи в гніздечках зачаїлись...

Тут заманулось хлопчикам
У славних лицарів пограти.
І на мечі тонкі дерева
Взялися гнути та ламати.
Тріщать гілки, летить кора.
Мечі готові – можна битись.
Брати з кущів збивають листя,
Не можуть навіть зупинитись.
Побите листя землю вкрило,
Стирчать поламані гілки...

Пригод нових собі шукати
Побігли далі хлопчаки.
Вони спинились на галяві
Серед білесеньких квіток –
Це вкрили землю і травицю
Конвалії, мов килимок.
Букет для мами назбирати
Взялись відразу хлопчаки.
Найкращі рвали, й не зважали,
Що топчуть інші квіточки.
Букети є, награлись вволю,
Додому час уже вертати...
Та йти куди, вони не знають –
Устигли хлопці заблукати.
Як повернутися додому,
Коли навкруг стіна дерев?
Блукають, стежку скрізь шукають –
Не до веселоців тепер...
Брати заплакали від страху,
Куди ж їм двом тепер іти?
Та тут, з товстої гілки дуба,
Сова злетіла з висоти.
Блищать великі жовті очі,
Схилилась мудра голова...
І людським голосом до хлопців
Сказала ось такі слова:
– Чому ви зараз сльози лете,
Тепер тут плакати не час,
Щоб в ліс самі ви не ходили,
Учили вас батьки не раз!
Багато шкоди і тривоги
Сьогодні в ліс ви принесли:
Пташок і звірів полякали,
Рослинам шкоди завдали.
Запам'ятайте, що весною,
Ніхто у лісі не кричить,
Тут пташка і звірина кожна
Потомство вивести спішить.

Не можна нищити кущі,
Не можна і дерев ламати.
Коли губити так природу,
Не буде де відпочивати.
Не можна рвати безліч квітів,
Не для того вони зростали,
Щоб ви, нарвавши їх букети,
Отак нещадно потоптали.
Природі треба бути другом,
Її вам треба шанувати.
Ви цьому й друзів вчіть своїх –
Природу треба захищати!
Садіть дерева, сійте квіти,
Допомагайте ви пташкам.
Тоді добро, дари природи,
Сторицею вернуться вам!
Від сорому брати червоні,
Додолау очі опустили...
Всю шкоду, завдану природі,
Хлоп'ята добре зрозуміли.
Сова їх вивела із лісу.
І обіцяли їй хлоп'ята,
Що будуть берегти природу
Та слухати і маму, й тата.

На другий день уся родина
Садила і дерева, й квіти.
І з радістю своїм батькам
Допомагали щиро діти.
...Сова з високої сосни
За працею спостерігала
І у очах її великих
Весела посмішка сіяла.

